

FONDS VOOR ARBEIDSONGEVALLEN

DE ARBEIDSONGEVALLEN IN DE UITZENDSECTOR (2005 - 2007)

28 oktober 2008

1 Inleiding

De gegevensbank van het FAO werd in het begin van de jaren negentig opgericht en wordt gevoed door de verzekeringsondernemingen. Sinds 2005 worden de gegevens elektronisch doorgestuurd, wat leidde tot een grotere betrouwbaarheid van de gegevens. De gegevensbank beschikt over alle gegevens van de ongevallen die de werkgevers aan hun verzekeraar hebben aangegeven. In het kader van de Europese harmonisering van de arbeidsongevallengegevens werden in 2005 ook nieuwe variabelen ingevoerd om het ongevalproces te beschrijven. Daarnaast wijzen we ook op de gewijzigde ARAB-nomenclatuur van de aard en de plaats van de letsels. Deze worden nu soort letsel en verwond deel van het lichaam genoemd, overeenkomstig het koninklijk besluit van 14 maart 2005 dat op 1 januari 2006 in werking is getreden.

De ongevalgegevens worden aangevuld met de gegevens over de tewerkstelling, de activiteitensector en de grootte van de ondernemingen afkomstig van de Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ).

Deze studie werd uitgevoerd op basis van de informatie uit de gegevensbank van het FAO.

Dit verslag betreft de arbeidsongevallen in de sector van de uitzendarbeid (NACE-bel 2003 - code 74502). In het eerste deel bespreken we de evolutie van de arbeidsongevallen in de sector. In het tweede deel beschrijven we de voornaamste modelongevallen die in de uitzendsector voorkomen. Deze sector is van nature al heterogeen. Momenteel is de informatie over de activiteitssector van het inleenbedrijf, dat is de onderneming waar het ongeval is gebeurd, niet beschikbaar. Dat zal pas het geval zijn vanaf de ongevallen van 2008. Vijf categorieën van uitzendkrachten werden gedefinieerd in functie van het werknemersstatuut (bediende, arbeider, jobstudent) en hun leeftijd. Wij wilden nagaan of elk van deze categorieën al dan niet beantwoordde aan specifieke modelongevallen.

2 Ongevallen op de werkplaats

De privé-uitzendsector vertegenwoordigde in 2007 meer dan 118 000 VTE¹, ofwel bijna 5,5% van de tewerkstelling in de hele privé-sector. Uit tabel 1 kunnen we afleiden dat de tewerkstelling in deze sector de laatste jaren in volle expansie was.

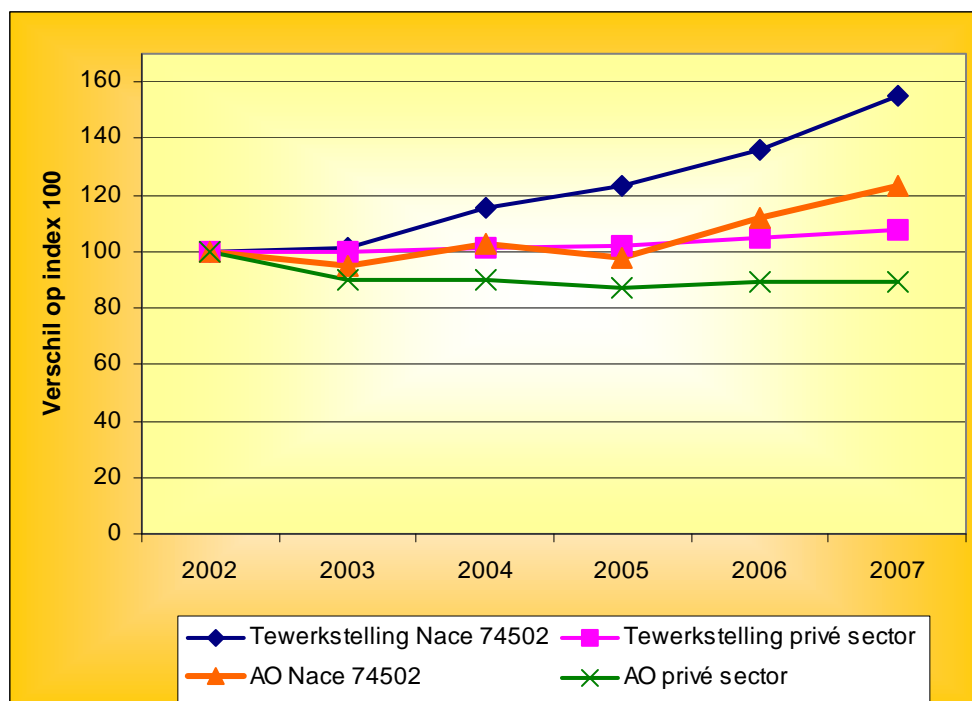
Tabel 1 : Vergelijking van het tewerkstellingsvolume in VTE en het aantal arbeidsongevallen in de uitzendsector (NACE 74502) en de totale privé-sector van 2002 tot 2007

Jaar	Tewerkstellingsvolume*					Volume van de arbeidsongevallen				
	Nace 74502	Evolutie op index 100	Privé-sector	Evolutie op index 100	Aandeel in % van Nace 74502	Uitzendkrachten	Evolutie op index 100	Privé-sector	Evolutie op index 100	Aandeel in % van interim
2002	76.302,37	100	1.990.967,70	100	3,83%	13.913	100	184.252	100	7,50%
2003	77.169,40	101	1.990.189,60	100	3,88%	13.193	95	165.152	90	7,90%
2004	87.979,94	115	2.008.825,80	101	4,38%	14.362	103	165.472	90	8,60%
2005	94.306,75	124	2.038.938,30	102	4,63%	13.665	98	160.662	87	8,50%
2006	104.016,25	136	2.082.770,30	105	4,99%	15.583	112	164.591	89	9,40%
2007	118.377,25	155	2.147.258,60	108	5,51%	17.046	123	163.928	89	10,40%

• Bron : RSZ tewerkstellingsvolume per 30 juni van het jaar
 • Nace 74502 : Interimkantoren en tijdelijke tewerkstelling

Kijken we naar de evolutie van de uitzendarbeid binnen de privé-sector over de laatste zes jaar, dan stellen we vast dat de tewerkstelling er duidelijk sneller toeneemt dan in de totale privé-sector.

Grafiek 1: Tewerkstelling en AO in de sector van de uitzendarbeid - 2002 tot 2007

¹ Voltijdse equivalenten

In de totale privé-sector daalt het aantal arbeidsongevallen sinds 2002 gelijkmatig. In dat jaar telden we nog 184 252 ongevallen, tegenover 163 928 ongevallen in 2007, wat een daling van 11% betekent. In de uitzendsector echter is het aantal arbeidsongevallen tot 2005 lichtjes afgenomen om nadien opnieuw te stijgen van 13 665 ongevallen in 2005 naar 17 046 ongevallen in 2007.

Tabel 2 : Evolutie van de frequentie-, de werkelijke en de globale ernstgraden van 2005 tot 2007

Tabel 2 - Evolutie van frequentiegraden, werkelijke ernstgraden en globale ernstgraden - 2005 -2007										
NACE-code	Activiteitssector	F.G.			E.G.			G.E.G.		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
74	Overige zakelijke dienstverlening	29,32	31,44	30,88	0,59	0,62	0,62	1,98	2,03	1,85
Gemiddelde graad privé sector		26,07	26,07	24,62	0,61	0,61	0,59	2,34	2,27	2,18

In 2005 vertegenwoordigde de sector 74502, "Uitzendkantoren en tijdelijke tewerkstelling", 37,9% van de tewerkstelling in NACE 74 "Overige diensten aan bedrijven". In 2006 en in 2007 is dat aandeel respectievelijk gestegen naar 38,5% en 39,8%. Dat wijst op de doorslaggevende invloed van de sector van de uitzendarbeid in de berekening van de frequentie- en ernstgraden van NACE 74.

Aangezien we momenteel niet de nodige informatie voorhanden hebben om voor 2007 de graden te berekenen voor NACE 74502, verwijzen we naar de graden van de sector 74. We merken dat de frequentiegraad en de globale ernstgraad in 2007 gedaald zijn in vergelijking met 2006. De werkelijke ernstgraad is gelijk gebleven met die van vorig jaar.

Tabel 3 : Verdeling van de arbeidsongevallen volgens beroepscategorie van het slachtoffer van 2005 tot 2007

Beroepscategorie							Totaal	
	2005		2006		2007		N	%
	N	%	N	%	N	%		
Uitzendkrachten : Arbeiders	12.065	88,3%	13.821	88,7%	14.968	87,8%	40.854	88,2%
Uitzendkrachten : Bedienden	1.171	8,6%	1.293	8,3%	1.695	9,9%	4.159	9,0%
Uitzendkrachten : Studenten	429	3,1%	469	3,0%	383	2,2%	1.281	2,8%
TOTAAL	13.665	100%	15.583	100%	17.046	100%	46.294	100%

De tabellen met de verdeling van de arbeidsongevallen bij uitzendkrachten in 2007 vindt u in de bijlage. De volgende variabelen komen daarin voor:

- het soort werk uitgevoerd door het slachtoffer op het ogenblik dat het ongeval gaat gebeuren;
- de afwijkende gebeurtenis (in vergelijking met het normale verloop van het werk) die aan de grondslag ligt van het ongeval;
- het bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp;
- het contact-wijze van verwonding die beschrijft hoe het letsel werd toegebracht;

- het soort letsel;
- het verwonde deel van het lichaam.

3 Ongevallen op de werkweg

Net zoals voor de ongevallen op de werksplek zien we ook hier een toename van het aantal ongevallen op de weg van en naar het werk tussen 2005 en 2007 (+38%).

Tabel 4: Verdeling van de werkwegongevallen volgens beroepsategorie van het slachtoffer van 2005 tot 2007

Beroepsategorie							Totaal	
	2005		2006		2007		N	%
	N	%	N	%	N	%		
Uitzendkrachten : Arbeiders	1.023	5,1%	1.273	6,2%	1.466	7,1%	3.762	69,0%
Uitzendkrachten : Bedienden	451	2,3%	442	2,2%	614	3,0%	1.507	27,6%
Uitzendkrachten : Studenten	67	0,3%	68	0,3%	47	0,2%	182	3,3%
TOTAAL	1.541	100%	1.783	100%	2.127	100%	5.451	100%

4 Meest frequente modelongevallen bij uitzendkrachten

Op basis van de gegevens uit de ongevallenaangiften die de verzekeringsondernemingen via elektronische stromen naar het FAO sturen, hebben wij de meest frequente vormen van arbeidsongevallen bij uitzendkrachten kunnen identificeren. Deze gegevens zijn gecodeerd volgens de nomenclatuur van de Europese statistiek voor arbeidsongevallen (ESAO) en hebben betrekking op de jaren 2005, 2006 en 2007. Omdat de resultaten wat betreft variabelen voldoende geloofwaardig zouden zijn, oordeelden we ervoor deze ongevallen over drie jaren gespreid te bestuderen.

Vanuit het standpunt van de ongevallenpreventie hebben we vooraf de werknemers van de uitzendsector onderverdeeld in 5 categorieën, namelijk:

- de uitzendbedienden;
- de uitzendarbeiders tussen 15 en 19 jaar;
- de uitzendarbeiders tussen 20 en 44 jaar;
- de uitzendarbeiders van 45 jaar en ouder;
- de jobstudenten.

Vervolgens hebben we voor elk van deze categorieën van uitzendkrachten de twee meest frequente modelongevallen geïdentificeerd. De modelongevallen worden gekenmerkt door het contact-wijze van verwonding. Voor elk van deze modelongevallen hebben we de twee meest frequente afwijkende gebeurtenissen die het contact veroorzaakten, besproken, net zoals het soort werk, het betrokken voorwerp en het beroep van het slachtoffer van dat

modelongeval. Aangezien we geen informatie hebben over de activiteitssector waarin het ongeval plaatsvond, biedt de informatie over het beroep van het slachtoffer toch een interessante invalshoek. De uitzendkrachten worden immers in zeer diverse sectoren ingeschakeld.

Tegelijkertijd hebben we voor elk van de meest frequente modelongevallen het soort letsel en het verwonde deel van het lichaam bepaald. Deze laatste gegevens hebben enkel betrekking op 2006 en 2007, aangezien de nieuwe codificaties "soort letsel" en "verwond deel van het lichaam" slechts in 2006 in werking zijn getreden. De gegevens zijn niet helemaal te vergelijken met 2005. Toch hebben we de resultaten van deze twee series, 2005 en 2006-2007, kunnen vergelijken en het blijkt dat ze dezelfde tendens volgen.

De resultaten van de analyse worden voor elke categorie van werknemers in een boomschema voorgesteld. Dat stelt de frequentieverdeling voor van de voornaamste variabelen die de frequentste ongevalsprocessen beschrijven op basis van de twee voornaamste modelongevallen. Elk modelongeval wordt op een fiche voorgesteld. Er zijn dus twee fiches per categorie werknemers.

Tabel 5 bevat voor elke categorie werknemers de twee voornaamste modelongevallen en hun aandeel in het geheel van de ongevallen die in de jaren 2005 tot 2007 zijn gebeurd. Deze verdelingen worden vergeleken met de verdeling van de ongevallen in 2007 voor de hele sector van de uitzendarbeid. In deze tabel worden de specifieke situaties voor elke categorie duidelijk in het licht gesteld. Wanneer we het soort beroep van de betrokken slachtoffers voor elk van de modelongevallen onderzoeken, merken we bijvoorbeeld dat het om verschillende beroepen gaat. Dat betekent niet dat met elk van de onderscheiden categorieën voor deze studie een verschillend beroep overeenkomt (we beschikken niet over informatie over de verdeling van de tewerkstelling volgens deze categorieën). Zo kan voor de drie categorieën van arbeiders de factor "leeftijd" ook spelen bij een ongeval; elke generatie kan overeenstemmen met specifieke ongevallen, ook al zijn hun taken gelijkaardig.

Tabel 5 : Voornaamste modelongevallen naargelang de categorieën van werknemers (2005-2007) en aandeel van deze modelongevallen in 2007 in de uitzendsector

ESAO codes	Ongevalsmodel (Contact - Wijze van verwonding)	2007	2005-2007				
		Uitzendkrachten	Bedienden	Arbeiders 15-19	Arbeiders 20-44	Arbeiders 45 en +	Job-studenten
42	Stoot door voorwerp - vallend	9,8%				10,2%	11,3%
31	Verticale beweging, verplettering op/tegen (gevolg van een val)	9,6%	12,9%			9,9%	16,7%
51	Contact met een snijdend voorwerp (mes enz.)	9,1%	15,7%	12,3%			21,0%
53	Contact met een hard of ruw voorwerp	8,5%				9,2%	
63	Beknelling, verplettering - tussen	8,0%		11,5%			

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten :
Bedienden
2005 - 2007**

**Contact met een
snijdend voorwerp - 51
- 15.7 %**

**Verticale beweging,
verplettering op/tegen
(gevolg van een val) - 31
- 12.9%**

**Afwijkende gebeurtenis door
Verlies van controle - over een
handgereedschap en over het
met het gereedschap bewerkte
materiaal- 43 - 33.6%**

**Afwijkende gebeurtenis
door Ongecoördineerde,
onbeheerste of verkeerde
bewegingen - 64 - 23.1%**

Soort letsel :
-Wonden en
oppervlakkige
letsels - 10-11-12-
13 - **95%**
-Andere letsels -
999 - **2.2%**

**Verwond deel
van het
lichaam :**
-Vingers - 54 -
80%
- Hand - 53 -
8.4%

Soort werk :
- Commerciële
werkzaamheden
- inkoop,
verkoop,
bijbehorende
dienstverlening - 43 - **35.8%**
- Productie,
verwerking,
bewerking - 10-
11 - **26.2%**

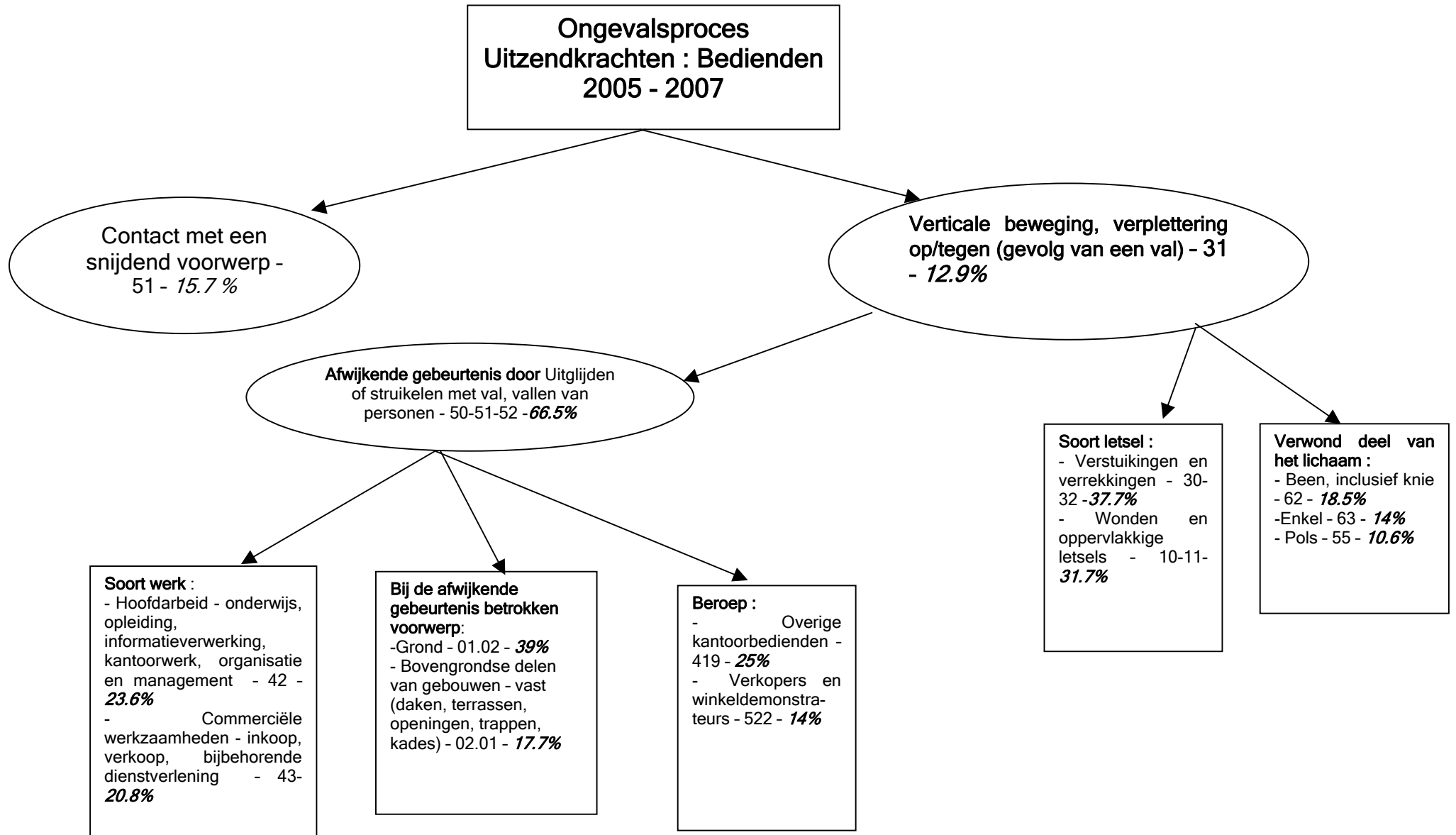
**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
- Handgereedschap -
voor snijden, snoeien
(incl. scharen,
kniptangen,
snoeischaren) - 06.02-
07.02 - 08.02 - **78.5%**
- Handgereedschap - niet
gemotoriseerd - voor
medische en
chirurgische doeleinden -
06.14 - **5%**

Beroep :
- Verkopers en
winkeldemon-
strateurs - 522 -
40%
- Beheerders en
personeel van
restaurantdien-
sten- 512 -
16.4%

Soort werk :
-Commerciële
werkzaamheden -
inkoop, verkoop,
bijbehorende
dienstverlening - 43
- **34.7%**
- Productie,
verwerking,
bewerking - 11-10 -
24%

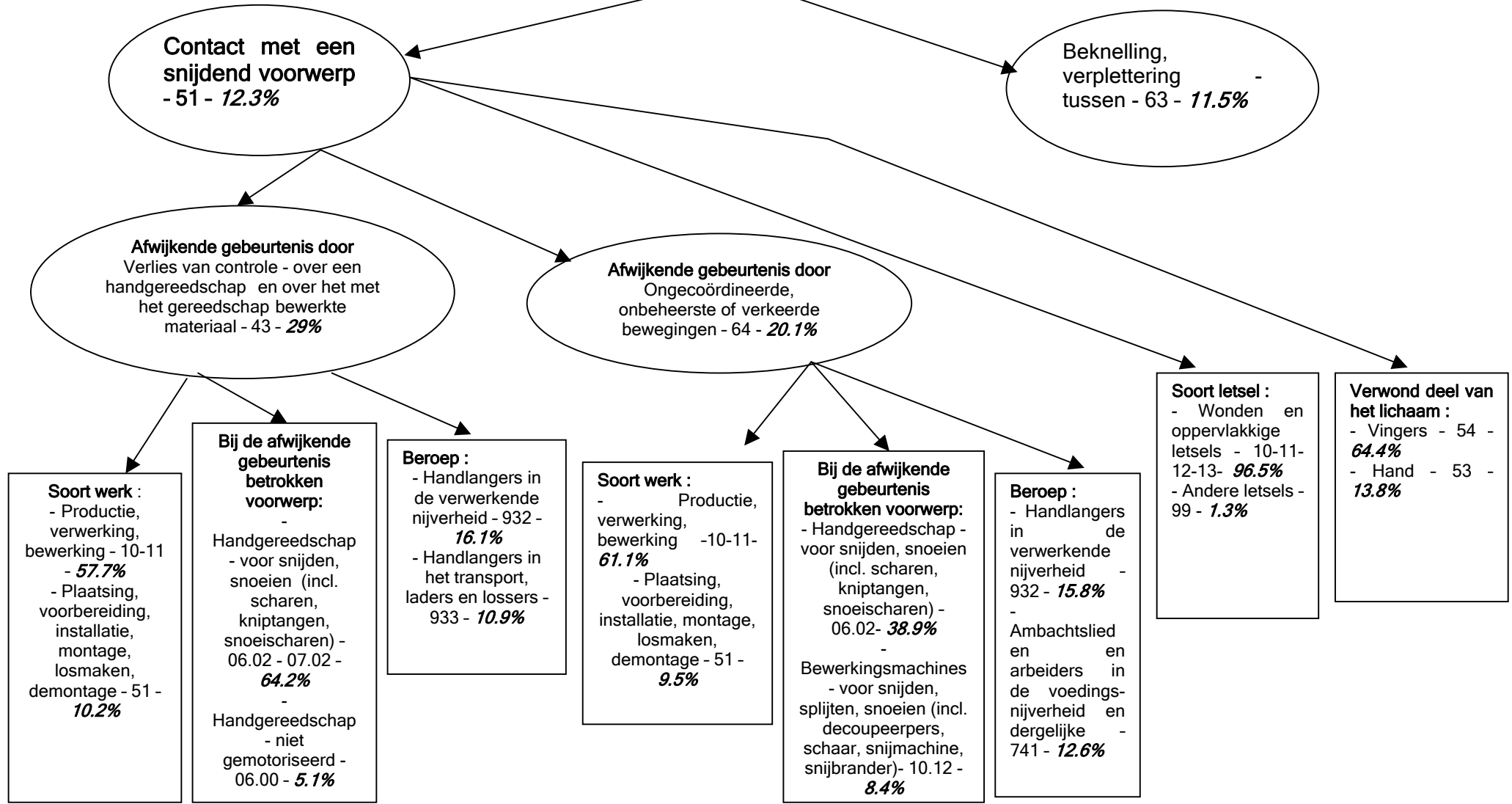
**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
- Handgereedschap -
voor snijden, snoeien
(incl. scharen,
kniptangen,
snoeischaren,...) -
06.02- 07.02 - **47.3%**
- Bewerkingsmachines -
voor snijden, splijten,
snoeien (incl.
decoupeerpers, schaar,
snijmachine,
snijbrander) - 10.12 -
20%

Beroep :
-Verkopers en
winkeldemonstra-
teurs - 522 -
39.3%
-Overige
kantoorbedienden
- 419 - **9.3%**

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(15-19 jaar)
2005-2007**

**Ongevalseproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(15-19 jaar)
2005-2007**

Contact met een
snijdend voorwerp -
51 - 12.3%

**Beknelling, verplettering -
tussen - 63 - 11.5%**

**Afwijkende gebeurtenis
door Ongecoördineerde,
onbeheerste of verkeerde
bewegingen - 64 - 15.3%**

**Afwijkende gebeurtenis door een
voorwerp of de vaart daarvan
gegrepen of meegesleept worden
- 63 - 15.1%**

Soort werk :
- Productie,
verwerking,
bewerking,
opslag - 10-11-
12 - **74.6%**
- Plaatsing,
voorbereiding,
installatie,
montage,
losmaken,
demontage - 51 -
9%

**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
- Bouwmaterialen -
groot en klein: prefab-
elementen,
bekistingsonderdelen,
balken, bakstenen,
dakpannen, enz.,...-
14.00-14.02 - **19.4%**
- Machines en
uitrusting - vast
gemonteerd - 10.00-
6%
- Verplaatsbare
transportsystemen,
transportwagentjes (al
dan niet
gemotoriseerd) -
kruiwagen,
pallethefwagentje,
enz., -11.04 - **6%**

Beroep :
- Handlangers in
de verwerkende
nijverheid - 932 -
14.9%
- Handlangers in
het transport,
laders en lossers -
933 - **11.9%**

Soort werk :
- Productie,
verwerking,
bewerking, opslag
- 10-11-12 - **78.8%**
- Overige soorten
werk - 99 - **6%**
- Plaatsing,
voorbereiding,
installatie,
montage,
losmaken,
demontage - 51 -
4.5%

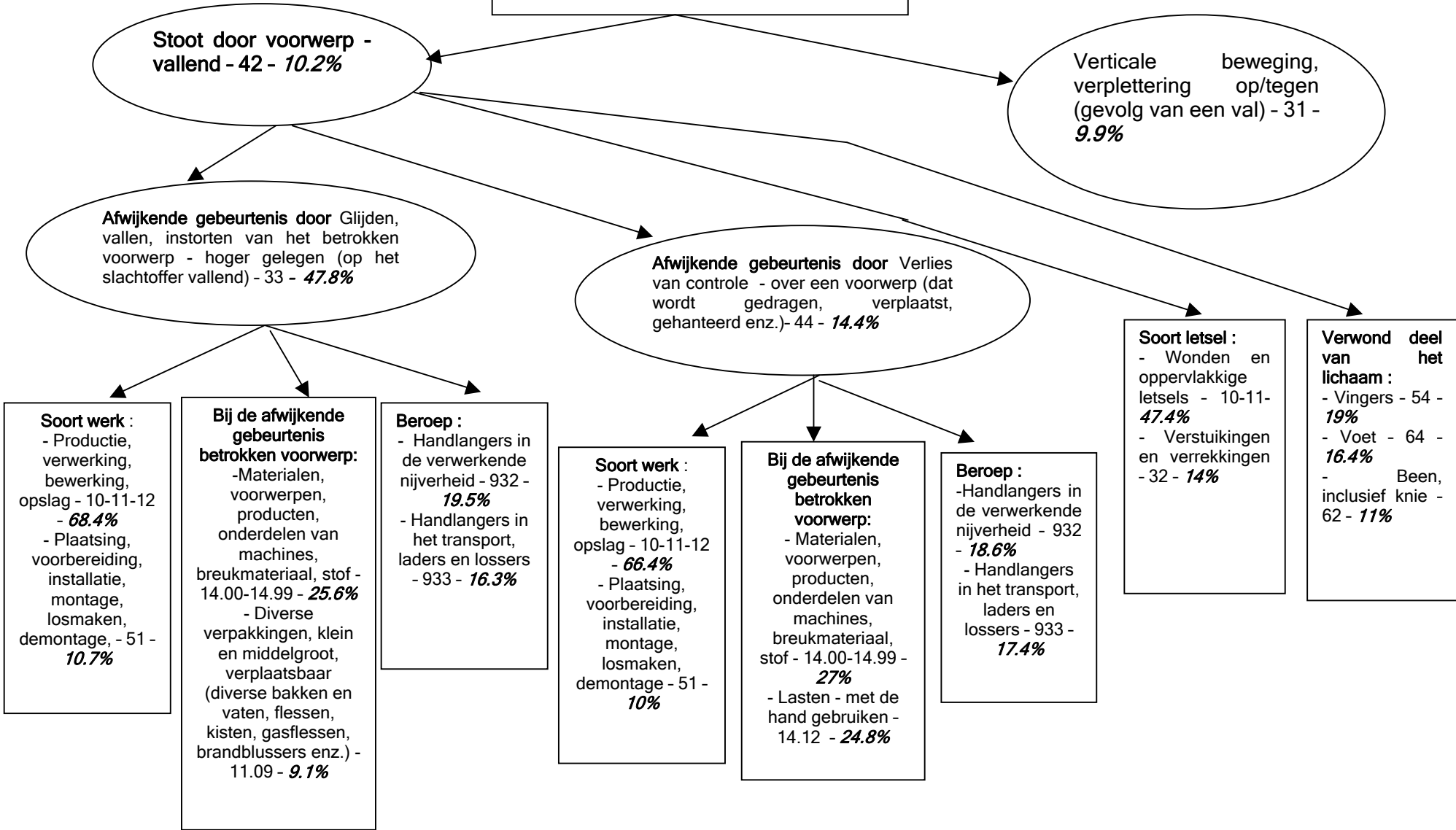
**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
- Verplaatsbare
transportsystemen,
transportwagentjes -
kruiwagen,
pallethefwagentje,
enz.,-11.04- **12.1%**
- Vaste
transportbanden,
materialen en systemen
voor ononderbroken
transport - loopbanden,
roltrappen, kabelbanen,
rolbanden,...- 11.01 -
10.6%
- Machines en
uitrusting - vast
gemonteerd - 10.00-
7.6%

Beroep :
- Handlangers in
de verwerkende
nijverheid - 932 -
24.2%
- Handlangers in
het transport,
laders en lossers -
933 - **13.6%**

Soort letsel :
- Wonden en
oppervlakkige
letsels - 10-11-
12-19- **56%**
- Verstuikingen
en verrekkingen
- 32 - **17.4%**
- Botbreuken -
20 - **5.8%**

**Verwond deel
van
het
lichaam :**
- Vingers - 54 -
60.1%
- Pols - 55 -
13%
- Hand - 53 -
9.2%

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(20-44 jaar)
2005 - 2007**

**Ongevingsproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(20-44 jaar)
2005 - 2007**

Stoot door voorwerp -
vallend - 42 - **10.2%**

Verticale beweging,
verplettering op/tegen
(gevolg van een val) - 31
- **9.9%**

Afwijkende gebeurtenis door Uitsglijden
of struikelen met val, vallen van
personen - 50-51-52 - **69.5%**

Afwijkende gebeurtenis door Glijden,
vallen, instorten van het betrokken
voorwerp - hoger gelegen (op het
slachtoffer vallend) - 33 - **4.7%**

Soort werk :
- Productie,
verwerking,
bewerking,
opslag - 10-11-
12 - **53.5%**
-Nettoyage de
locaux, de
machines
Schoonmaken
van ruimten,
machines - 53 -
12.5%

**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
-Grond - 01.02 -
25.2%
- Bovengrondse delen
van gebouwen - vast
(daken, terrassen,
openingen, trappen,
kades)- 02.01- **15.1%**
- Constructies,
oppervlakken in de
hoogte - beweegbaar
- (rolsteigers,
verplaatsbare ladders,
werkbakken,
hefplatformen)- 02.03-
6.7%

Beroep :
- Handlangers in
de verwerkende
nijverheid - 932 -
17.1%
- Handlangers in
het transport,
laders en
lossers - 933 -
9.7%

Soort werk :
- Productie,
verwerking,
bewerking, opslag -
10-11-12 - **59.5%**
- Plaatsing,
voorbereiding,
installatie, montage,
losmaken,
demontage - 51 -
10.5%
- Schoonmaken van
ruimten, machines -
53 - **10.5%**

**Bij de afwijkende
gebeurtenis betrokken
voorwerp:**
- Materialen,
voorwerpen, producten,
onderdelen van
machines,
breukmateriaal, stof ...-
14.00 - **12.4%**
- deuren, muren,
wanden, ... en obstakels
die als zodanig bedoeld
zijn (ramen,
schuiframen, ...) 01.01-
7.2%
- Constructies,
oppervlakken in de
hoogte - beweegbaar -
(rolsteigers,
verplaatsbare ladders,
werkbakken,
hefplatformen - 02.03-
7.2%

Beroep :
- Handlangers in
de verwerkende
nijverheid - 932 -
19.1%
- Handlangers in
het transport,
laders en lossers
- 933 - **13.2%**

Soort letsel :
- Wonden en
oppervlakkige
letsels - 10-11-
12- **32.2%**
- Verstuikingen
en verrekkingen
- 32 - **30%**

**Verwond deel
van het lichaam
:**
- Been, inclusief
knie - 62 -
17.6%
- Enkel - 63 -
12.1%
- Pols - 55 -
8.9%

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(45 jaar en ouder)
2005 - 2007**

Verticale beweging, verplettering op/tegen (gevolg van een val) - 31 - 16.7%

Contact met een hard of ruw voorwerp - 53 - 9.2%

Afwijkende gebeurtenis door Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen - 50-51-52 - 73.2%

Afwijkende gebeurtenis door Glijden, vallen, instorten van het betrokken voorwerp - hoger gelegen (op het slachtoffer vallend) - 33 - 4.4%

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - **44.8%**
- Schoonmaken van ruimten, machines - 53 - **20%**
- Verkeer, ook in vervoermiddelen - 61 - **7.5%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp :
-Grond - 01.02-**25.5%**
- Bovengrondse delen van gebouwen - vast (daken, terrassen, openingen, trappen, kades)- 02.01- **14.2%**
- Constructies, oppervlakken in de hoogte - beweegbaar - (rolsteigers, verplaatsbare ladders, werkbakken, hefplatformen)- 02.03- **7.8%**

Beroep :
- Gezinshelpers en andere helpers, schoonmakers en wasbazen - 913 - **12.8%**
- Handlangers in de verwerkende nijverheid - 932 - **12.3%**

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - **37%**
- Schoonmaken van ruimten, machines - 53 - **25.9%**
- Plaatsing, voorbereiding, installatie, montage, losmaken, demontage - 51 - **11.1%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
- Geen betrokken voorwerp of geen informatie - 00.01-00.02- **18.5%**
- Hulpmiddelen voor opslag, stellingen, palletstellingen, palletten- 11.08 - **11.1%**

Beroep :
- Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - **14.8%**
- Bestuurders van motorvoertuigen - 832 - **14.8%**
- Gezinshelpers en andere helpers, schoonmakers en wasbazen - 913 - **12.8%**

Soort letsel :
- Wonden en oppervlakkige letsels - 10-11-12 - **32.1%**
- Verstuikingen en verrekkingen - 32 - **28.2%**
- Botbreuken - 20 - **9.6%**

Verwend deel van het lichaam :
- Been, inclusief knie - 62 - **15.8%**
- Pols - 55 - **8.9%**
- Enkel - 63 - **8%**

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten : Arbeiders
(45 jaar en ouder)
2005 - 2007**

Verticale beweging, verplettering op/tegen (gevolg van een val) - 31 - 16.7%

Contact met een hard of ruw voorwerp - 53 - 9.2%

Afwijkende Afwijkende gebeurtenis door Ongecoördineerde, onbeheerste of verkeerde bewegingen - 64 - 16.1%

Afwijkende gebeurtenis door Uitglijden of struikelen met val, vallen van personen - 52 - 10.9%

Soort letsel :
- Wonden en oppervlakkige letsels - 10-11-54.7%
- Verstuikingen en verrekkingen - 32 - 14.5%
- Botbreuken - 20 - 5.7%

Verwond deel van het lichaam :
- Been, inclusief knie - 62 - 14.1%
- Vingers - 54 - 13.7%
- Hoofd - 11 - 7.9%

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - 63.6%
- Renovatie, reparatie, aanbouw, onderhoud - 24 - 9.1%
- Onderhoud, reparatie, regeling, afstelling, - 52 - 61 - 9.1%

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
- deuren, muren, wanden, ... en obstakels die als zodanig bedoeld zijn (ramen, schuiframen, ...) 01.01- 7.3%
- Zware voertuigen - vrachtwagens (goederenvervoer), bussen en touringcars (personenvervoer)- 12.01- 7.3%
- Meubilair - 17.01- 7.3%

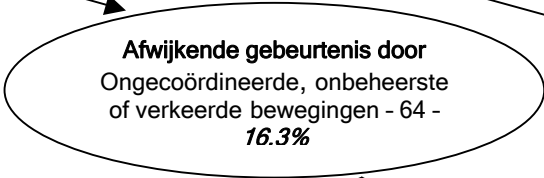
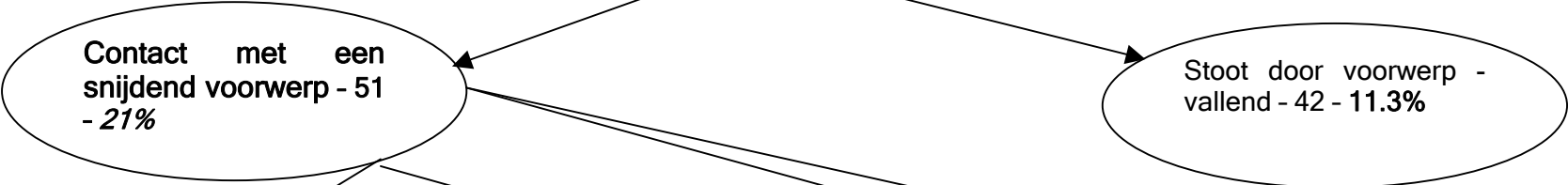
Beroep :
- Handlangers in de verwerkende nijverheid - 932 - 18.5%
- Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - 11.1%
- Gezinshelpers en andere helpers, schoonmakers en wasbazen - 913 - 7.4%

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - 43.2%
- Schoonmaken van ruimten, machines - 53 - 21.6%
- Verkeer, ook in vervoermiddelen - 61 - 8.1%

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
-- Grond - 01.02-29.7%
- Bovengrondse delen van gebouwen - vast (daken, terrassen, openingen, trappen, kades) - 02.01-8.1%
- Verplaatsbare transportsystemen, transportwagentjes - kruiwagen, pallethefwagentje, enz. - 11.04- 8.1%

Beroep :
-Handlangers in de verwerkende nijverheid - 932 -27%
- Gezinshelpers en andere helpers, schoonmakers en wasbazen - 913 - 16.2%
- Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - 5.4%

Ongevingsproces Uitzendkrachten : Jobstudenten 2005 - 2007

Soort werk :
 - Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - **50%**
 - Commerciële werkzaamheden - inkoop, verkoop, bijbehorende dienstverlening - 43 - **34%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
 - Handgereedschap - voor snijden, snoeien (incl. scharen, kniptangen, snoeischaren ... - 06.02- 07.02 - 08.02 - **76.6%**
 - Handgereedschap - zonder aanduiding over aandrijving - voor keukenwerkzaamheden (uitgezonderd messen) - 08.13 - **4.3%**

Beroep :
 - Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - **17.3%**
 - Verkopers en winkeldemonstrateurs - 522 - **12.4%**
 - Kassiers, loketbedienden en dergelijke - 421 - **10.7%**

Soort werk :
 - Productie, verwerking, bewerking - 10-11 - **36.6%**
 - Commerciële werkzaamheden - inkoop, verkoop, bijbehorende dienstverlening - 43 - **29.3%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
 - Handgereedschap - voor snijden, snoeien (incl. scharen, kniptangen, snoeischaren - 06.02-07.02 - **46.3%**
 - Bewerkingsmachines - voor snijden, splijten, snoeien (incl. decoupeerpers, schaar, snijmachine, snijbrander)- 10.12 - **17.1%**
 - Materialen, voorwerpen, producten, onderdelen van machines, breukmateriaal, stof - 14.00 - **14.6%**

Beroep :
 - Verkopers en winkeldemonstrateurs - 522 - **13.9%**
 - Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - **12%**
 - Ondergeschikt personeel in financiën en verkoop - 341 - **7.4%**

Soort letsel :
 - Wonden en oppervlakkige letsels - 10-11-12-13-19 - **96.7%**

Verwond deel van het lichaam :
 - Vingers - 54 - **67.7%**
 - Hand - 53 - **15.9%**
 - Pols - 55 - **4.1%**

**Ongevalsproces
Uitzendkrachten : Jobstudenten
2005 - 2007**

Contact met een
snijdend voorwerp
- 51 - **12.3%**

Stoot door voorwerp -
vallend - 42 - **11.3%**

Afwijkende gebeurtenis door Glijden,
vallen, instorten van het betrokken
voorwerp - hoger gelegen (op het
slachtoffer vallend) - 33 - **47.1%**

Afwijkende gebeurtenis door Verlies
van controle - over een voorwerp (dat
wordt gedragen, verplaatst,
gehanteerd enz.) - 44 - **15.4%**

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - **57.8%**
- Plaatsing, voorbereiding, installatie, montage, losmaken, demontage - 51 - **14.1%**
- Commerciële werkzaamheden - inkoop, verkoop, bijbehorende dienstverlening - 43 - **12.5%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
- Hulpmiddelen voor opslag, stellingen, palletstellingen, palletten - 11.08 - **14.1%**
- Diverse verpakkingen, klein en middelgroot, verplaatsbaar (diverse bakken en vaten, flessen, kisten, gasflessen, brandblussers enz.)- 11.09 - **12.5%**
- Materialen, voorwerpen, producten, onderdelen van machines, breukmateriaal, stof - 14.00 - **12.5%**

Beroep :
-Handlangers in de verwerkende nijverheid - 932 - **17.4%**
- Handlangers in het transport, laders en lossers - 933 - **7.8%**
- Ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid en dergelijke - 741 - **6.6%**

Soort werk :
- Productie, verwerking, bewerking, opslag - 10-11-12 - **71.4%**
- Commerciële werkzaamheden - inkoop, verkoop, bijbehorende dienstverlening - 43 - **19%**
- Renovatie, reparatie, aanbouw, onderhoud - 24 - **9.1%**

Bij de afwijkende gebeurtenis betrokken voorwerp:
- Diverse verpakkingen, klein en middelgroot, verplaatsbaar (diverse bakken en vaten, flessen, kisten, gasflessen, brandblussers enz.) - 11.09 - **28.6%**
- Lasten - met de hand gebruiken - 14.12 - **14.3%**
- Materialen, voorwerpen, producten, onderdelen van machines, breukmateriaal, stof - 14.99 - **14.3%**

Beroep :
-Handlangers in de verwerkende nijverheid - 932 - **11.5%**
- Ondergeschikt personeel in financiën en verkoop - 341 - **8.2%**
- Overige kantoorbedienden - 419 - **8.2%**

Soort letsel :
- Wonden en oppervlakkige letsels - 10-11- **46.7%**
- Verstuingen en verrekkingen - 32 - **9.5%**
- Botbreuken - 20 - **4.9%**

Verwond deel van het lichaam :
- Voet - 64 - **15.4%**
- Vingers - 54 - **14.7%**
- Tenen - 65- **9.8%**

5 Besluit

Terwijl het aantal ongevallen op de arbeidsplaats gelijkmatig afneemt in de hele privé-sector, blijft het in de interimsector toenemen. Tussen 2005 en 2007 is het aantal ongevallen op de arbeidsplaats er met 24,7% toegenomen. De hogere tewerkstelling (+25,5%) is daar natuurlijk niet vreemd aan.

Deze studie heeft betrekking op de modelongevallen in de sector van de uitzendarbeid. De werknemers werden in 5 beroepscategorieën verdeeld waarvan de drie voornaamste de bedienden zijn, de jobstudenten en de arbeiders. Deze laatsten werden in drie leeftijdsgroepen ingedeeld (arbeiders van 15 tot 19 jaar, arbeiders van 20 tot 44 jaar en arbeiders ouder dan 45 jaar).

Algemeen genomen kunnen we besluiten dat voor de **uitzendbedienden** de meest frequente modelongevallen voorkomen bij commerciële taken zoals aankoop en verkoop met ***contact-wijze van verwonding door een snijdend betrokken voorwerp***, waarbij de controle over het werktuig wordt verloren of nog door een ***val na uitglijden of struikelen***. De meest zichtbare letsels bij deze werknemers zijn uiteraard wonden en letsels vooral op de vingers en de handen, evenals verstuikingen en verrekkingen. De beroepen met de meeste uitzendbedienden zijn verkopers en winkeldemonstrateurs (ongeveer 40%), kantoorbedienden, beheerders en personeel van restauratiediensten.

De jobstudenten in de uitzendsector werden slachtoffer van een ongeval dat veroorzaakt werd door ***contact-wijze van verwonding door een snijdend betrokken voorwerp*** en door ***stoot door een vallend voorwerp***, wat vooral gebeurt tijdens productietaken of commerciële taken. Wonden en letsels aan de voeten en de handen zijn de meest frequente letsels in deze groep en worden aangebracht door scharen en andere snijwerktuigen of -machines enerzijds en opslagmateriaal, paletten of allerlei verpakkingen en kisten anderzijds. Jobstudenten worden meestal ingeschakeld als verkopers en winkeldemonstrateurs, ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid, kassiers en loketbedienden of nog als handlangers in de verwerkende nijverheid of in het transport.

De groep uitzendarbeiders werd per leeftijdsgroep geanalyseerd omwille van de preventie. De taken die de arbeiders uitvoerden op het ogenblik van het ongeval waren bijna allemaal taken verbonden met de productie en de opslag (10-11-12), taken verbonden met voorbereiding, installatie of demontage (51) en taken in verband met schoonmaak van lokalen of machines (53).

In de groep van **jonge arbeiders van 15 tot 19 jaar**, worden de meest frequente modelongevallen voornamelijk veroorzaakt, zoals voor de jobstudenten en de bedienden, door ***contact met een snijdend voorwerp*** met handwerktuigen om te snijden en te verdelen of ***door beknelling of verplettering door machinestukken of door los- en opslagapparatuur***. De zichtbare letsels zijn voornamelijk wonden en letsels en verzwikkingen en verrekkingen en ze komen voor op de vingers, de handen en de polsen. Wat de beroepen van deze jonge arbeiders betreft, zien we voornamelijk jobs als handlanger in de verwerkende nijverheid of het transport en laders en lossers.

De arbeiders tussen 20 en 44 jaar worden doorgaans ***gestoten door vallende voorwerpen*** zoals materiaal, machinestukken en diverse verpakkingen (kisten, blussers, laadbakken, enz.) maar ook gebeurt het dat ze ***vallen*** door uitglijden of struikelen. De slachtoffers hebben meestal wonden en letsels aan de vingers, voeten en enkels - geregeld gaat het om verstuikingen en verzwikkingen. In deze groep arbeiders zijn de werknemers voornamelijk handlangers in de verwerkende nijverheid of het transport.

De contacten-wijzen van verwonding die aan de basis liggen van de meest frequente verwondingen bij de **arbeiders ouder dan 45 jaar** zijn voornamelijk enerzijds **vallen** ten gevolge van uitglijden of struikelen en vallen van hoogte, en **contact met harde of ruwe voorwerpen** anderzijds, teweeggebracht door niet-gecoördineerde bewegingen of nog door struikelen of vallen. De slachtoffers waren meestal handlangers in de verwerkende nijverheid, gezinshelpers of ambachtslieden en arbeiders in de voedingsnijverheid.

Bijlagen